

Sygn. akt IV CSK 599/10

POSTANOWIENIE

Sąd Najwyższy w składzie :

Dnia 31 marca 2011 r.

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa
przeciwko "Przedsiębiorstwu Spółce z o.o.
z siedzibą w
o uzgodnienie treści księgi wieczystej KW Nr LU11/00213086/0 w Dziale II
z rzeczywistym stanem prawnym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 marca 2011 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z dnia 20 maja 2010 r., sygn. akt II Ca 191/10,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1800,- (jeden
tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 20 maja 2010 r. oddalił apelację pozwanego „Przedsiębiorstwa _____ Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w _____ od wyroku Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 8 grudnia 2009 r., mocą którego Sąd nakazał, aby w Dziale II księgi wieczystej KW Nr LU 11/00213086/0 prowadzonej dla własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego numer 5, położonego przy ulicy _____ w _____, w którym widnieje wpis tego prawa na rzecz „Przedsiębiorstwa _____ Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w _____, wpisać jako współprawnionych R _____ w 1/2 części oraz „ _____ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w _____ w 1/2 części w miejsce wpisu dotychczasowego „Przedsiębiorstwo _____” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w _____

W skardze kasacyjnej pozwany zaskarżył opisany wyrok Sądu Okręgowego w _____ w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 199 i 201 k.c., art. 245¹ k.c., art. 65 § 2 k.c., art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst Dz. U. 2001 r., Nr 124, poz. 1361 ze zm., dalej jako „u.k.w.h.”) oraz naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 378 § 1, art. 382 k.p.c., art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 6 k.c. oraz art. 232 i 253 k.p.c. Ponadto, skarżący podniósł zarzut nieważności postępowania z art. 379 pkt 5 w związku z art. 210 § 1 k.s.h. (wydaje się, że skarżący chciał powołać art. 210 § 1 k.c.). We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, że skarga jest oczywiście uzasadniona oraz, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W ramach podstawy opisanej w art. 398° § 1 pkt 1 k.p.c. skarżący podniósł, że zachodzi konieczność wyjaśnienia, czy wyrok wydany w następstwie wniesienia na podstawie art. 10 u.k.w.h. powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym może zmierzać do

tworzenia nowego stanu prawnego nieistniejącego w dacie wniesienia powództwa?; czy polskiemu systemowi prawa cywilnego znana jest instytucja „formalnej przynależności uprawnienia”?; czy sąd orzekający w drugiej instancji jest w świetle art. 378 § 1 k.p.c. uprawniony do zaniechania merytorycznego rozpoznania zarzutów apelacji i automatycznego uznania ich za bezzasadne z tego powodu, że zostały one niewłaściwie sformułowane?; czy sąd orzekający w drugiej instancji jest w świetle art. 382 k.p.c. oraz art. 233 § 1 w związku z art. 391 k.p.c. uprawniony do podzielenia i przyjęcia za własne ustaleń co do sytuacji faktycznej poczynionych przez sąd pierwszej instancji, w sytuacji gdy jednocześnie wytyka sądowi pierwszej instancji pominięcie części dowodów z dokumentów w zakresie zawartych w nich oświadczeń? Skarżący powołał także przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W ocenie skarżącego oczywista zasadność skargi przejawia się w podniesionych zarzutach naruszenia prawa procesowego. Ponadto, zdaniem skarżącego przesłanką uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest „pojawienie się w orzecznictwie lubelskich sądów istotnych rozbieżności w zakresie funkcjonowania powoda oraz M w ramach przedsiębiorstwa Hurtownia

oraz skali i zakresu pomocy udzielonych przez rodzinę M

oraz jej faktycznych i prawnych konsekwencji” (strona 4 skargi).

Powód R w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak podstaw sformułowanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. twierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Należy wskazać, że pojęcie „oczywistości” mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z powinnością wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia.

Sąd Najwyższy podziela w tej kwestii ugruntowane już stanowisko judykatury (por. postanowienie SN z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, Lex nr 491538; postanowienie SN z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, Lex nr 453107; postanowienie SN z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, niepubl.). Należy wskazać, że bez szczegółowej analizy prawnej nie sposób uznać *prima facie*, jak twierdzi skarżący, iż Sąd drugiej instancji dopuścił się naruszenia wymienionych w skardze przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania, zwłaszcza art. 378 i art. 382 k.p.c. oraz art. 199, 201 k.c. w związku z art. 245¹ k.c., art. 10 ust. 1 u.k.w.h. Dodatkowo, trzeba podkreślić, że nie sposób twierdzić, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli jednocześnie dane kwestie prawne czyni się przedmiotem zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. Okoliczność, że skarga kasacyjna jest „oczywiście uzasadniona” nie wynika z twierdzeń skarżącego, iż sąd drugiej instancji pominął zarzuty apelacji dotyczące z kolei pominięcia przez sąd pierwszej instancji, szczegółowo opisanych w skardze (zob. strona 3 skargi) okoliczności faktycznych. Ustalenie zasadności przedstawionych twierdzeń wymagałoby dokonania przez Sąd Najwyższy oceny dowodów i prawidłowości poczynionych przez sądy obu instancji ustaleń faktycznych, co w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalne.

Skarżący nie wykazał także pozostałych przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, tj. występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz jak można wnosić, co do „pojawienia się w orzecznictwie lubelskich sądów istotnych rozbieżności w zakresie funkcjonowania powoda oraz M w ramach przedsiębiorstwa

- potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.).

W literaturze słusznie podnosi się, że istotność zagadnienia prawnego przejawia się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Natomiast w orzecznictwie słusznie zauważono, że przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego jako okoliczności uzasadniającej rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno polegać na sformułowaniu tego

zagadnienia i wskazaniu wątpliwości związanych z rozumieniem bądź stosowaniem przepisów prawnych niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego ma mieć znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i rozpoznania konkretnej skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl.; postanowienie z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11). Natomiast, jeżeli uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów skarżący powinien wskazać przepis, którego wykładnia wywołuje wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz przytoczyć orzeczenia sądowe, w których dokonano rozbieżnej wykładni tego przepisu we wskazanym przez skarżącego zakresie lub szczegółowo opisać, na czym polegają te wątpliwości interpretacyjne. Brak przytoczenia takich orzeczeń oraz wyjaśnienia tych wątpliwości prowadzi do oceny, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został w wystarczająco przekonujący sposób uzasadniony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, Lex nr 523522).

W ocenie Sądu Najwyższego, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został w wystarczająco przekonujący sposób uzasadniony. Należy podkreślić, iż zagadnienie prawne, aby wypełniało podstawę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter istotny, czyli wywierać znaczenie dla rozwoju prawa lub mieć znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Skarżący nie wykazał przedstawionych cech zagadnienia prawnego, wobec czego należy uznać, iż może być rozstrzygnięte w konkretnej sprawie przez sąd orzekający. Ponadto, trzeba zauważyć, że rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może sprowadzać się do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź wręcz na podstawie uważnej lektury przepisów prawa. Należy podkreślić, że rozstrzygnięcie sądu zapadłe na podstawie art. 10 u.k.w.h. nie tworzy nowego prawa, lecz ma na celu uzgodnienie stanu prawnego nieruchomości ujawnionego w księgach wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym. Ponadto, z treści uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji jednoznacznie wynika, iż podstawą

rozstrzygnięcia sądu nie była „instytucja” określona przez skarżącego jako „formalna przynależność uprawnienia”. Sąd drugiej instancji podniósł jedynie, że w stosunkach zewnętrznych małżonkowie postępowali tak, jakby prawo do lokalu należało wyłącznie do M (zob. strona 83 - 84 uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji). Co do zagadnienia podnoszonego przez skarżącego w świetle art. 378 § 1 k.p.c., słusznie zauważa powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną, iż kwestie te zostały jednoznacznie rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 r. (III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55).

W zakresie powołanej przez skarżącego przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania opisanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. należy podnieść, że dotyczy ona wyłącznie wykładni przepisów prawa, nie zaś rozbieżności w ustaleniach faktycznych sądów powszechnych w różnych sprawach, chociażby z udziałem tożsamyh stron. Sąd Najwyższy jako „sąd prawa, a nie faktu” nie może wyjaśniać wątpliwości w orzecznictwie lubelskich sądów „(...) w zakresie funkcjonowania powoda oraz M w ramach przedsiębiorstwa

oraz skali i zakresu pomocy udzielonych przez rodzinę M

oraz jej faktycznych i prawnych konsekwencji (...)”.

Sąd Najwyższy nie stwierdził także istnienia podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. Jak słusznie zauważył powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną, w treści żądania pozwu nie sformułowano roszczenia o wpis w księdze wieczystej także M do 1/2 udziału w nieruchomości, wobec czego nie można twierdzić, że jej udział w niniejszym postępowaniu w charakterze współuczestnika procesowego był konieczny. Należy wskazać, iż w sprawie o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym sąd jest związany żądaniem pozwu (por. uchwała SN z 18 maja 2010 r., III CZP 134/09, OSNC 2010, Nr 10, poz. 131). Ponadto w orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że nie zachodzi nieważność postępowania w postaci pozbawienia możliwości obrony praw w odniesieniu do podmiotu, który w ogóle nie był uczestnikiem postępowania cywilnego.

Z przedstawionych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., zasądzając od skarżącego na rzecz powoda kwotę 1.800 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

SĄD NAJWYŻSZY
IZBA CYWILNA
WYDZIAŁ IV

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność:
Starszy inspektor sądowy

Izabela Czaporowska